

Kritik mot Socialnämnden i Ekerö kommun för att en orosanmälan har lästs upp i dess helhet för ett barn

Beslutet i korthet: När socialtjänsten vidtar åtgärder som rör ett barn ska barnet få relevant information. Bedömningen av vilken information som ska lämnas måste göras från fall till fall, och hänsyn ska tas till barnets ålder och mognad.

I det nu aktuella fallet kritiserar JO socialnämnden för att en orosanmälan lästes upp i dess helhet för ett barn, trots att anmälan innehöll uppgifter som inte borde ha lämnats till barnet.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på Socialnämnden i Ekerö kommun. Hon anförde huvudsakligen följande:

Barn- och ungdomspsykiatri, BUP, hade gjort en orosanmälan till socialtjänsten som gällde hennes tioåriga son. Anmälan gjordes sedan BUP hade fått information från henne om ett övergrepp som barnets pappa hade utsatt barnet för. Socialtjänsten kallade därför sonen och henne till ett möte. När personalen från socialtjänsten hade berättat varför de hade kallat till mötet berättade hennes son utförligt om den aktuella händelsen. Trots att han då redan hade berättat allt läste en socialsekreterare upp orosanmälan i dess helhet. I denna fanns, förutom uppgifter om händelsen, även en lång historik om tidigare anmälningar, pappans narkotikamissbruk och fängelsestraff samt uppgifter om att pappan hade misshandlat mamman. Det fanns ingen anledning för socialtjänsten att lämna de uppgifterna till hennes son. Det är upp till henne som vårdnadshavare att bestämma om och när hennes son ska få ta del av den informationen.

Utredning

JO begärde att socialnämnden skulle yttra sig. I sitt remissvar anförde nämnden följande:

BUP Brommaplan inkom till socialtjänsten med anmälan den 30 mars 2017. Mamma och barn kallades till möte hos socialtjänsten den 6 april 2017. Vid detta möte deltog mamma, barn och två socialsekreterare från mottagningen. Anmälan

från BUP lästes upp i sin helhet vid mötet. Påföljande dag kontaktade mamman enhetschefen och framförde klagomål på socialtjänstens handläggning, då hela anmälan lästes upp i barnets närvaro under mötet. Enhetschefen sammankallade till möte med berörda socialsekreterare samma dag som klagomålet inkom och socialsekreterarna uppgav att de rätteligen inte borde ha läst upp hela anmälan med barnet närvarande.

Socialkontoret ser allvarligt på händelsen och har sett över handläggningsrutinerna med anledning av det inträffade. Socialkontoret har som arbetsätt att löpande under året i samband med utbildnings-/planeringsdagar gå igenom de rutiner som gäller för verksamheten.

AA fick möjlighet att kommentera remissvaret.

Bedömning

När socialtjänsten vidtar åtgärder som rör ett barn ska barnet få relevant information. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad (11 kap. 10 § första stycket socialtjänstlagen [2001:453]). Av förarbetena till den bestämmelsen framgår följande:

Med uttrycket relevant information i den föreslagna lagtexten avses vederhäftig information som är av betydelse för den unge i ärendet eller målet. Detta omfattar inte bara faktauppgifter i utredningen utan även information om följderna av den unges inställning och möjliga resultat av utredningen eller utgången i målet. Informationens relevans skall inte bedömas enbart i förhållande till informationen som sådan utan även i förhållande till barnet, dvs. vara lämplig för barnet med beaktande av t.ex. hans eller hennes ålder, mognad, förmåga att tillgodogöra sig information, psykiska hälsa och tidigare kunskaper (prop. 2006/07:129 s. 39).

I propositionen anfördes vidare att det inte var möjligt att ge några närmare direktiv om vilken information som ska lämnas till barnet. Bedömningen ska göras från fall till fall. Hänsyn måste tas till barnets ålder och mognad, och det krävs stor lyhördhet från den som ska ge informationen. Det är också viktigt att sättet som informationen lämnas på är lämpligt.

Även om socialtjänsten bedömer att det är lämpligt att informera barnet kan det finnas omständigheter som gör att socialtjänsten är förhindrad att göra det. Om barnet är under 15 år och vårdnadshavaren inte samtycker till att barnet har kontakt med socialtjänsten är socialtjänsten i praktiken förhindrad att lämna informationen. Samma sak gäller om uppgifterna är sekretessbelagda i förhållande till barnet (propositionen s. 39 f.).

I det nu aktuella fallet finns det inte anledning för mig att uppehålla mig vid frågorna om samtycke och sekretess. Jag kan konstatera att socialsekreterarna lämnade uppgifter om barnets pappa som var av känslig karaktär och, åtminstone delvis, låg långt tillbaka i tiden. När informationen lämnades hade barnet dessutom redan berättat fritt om den händelse som hade lett till att orosanmälan gjordes. Med hänsyn till barnets ålder framstår det som uppenbart

att de känsliga uppgifterna om pappans historik inte skulle ha lämnats till barnet vid mötet. Nämnden får kritik för att uppgifterna om pappans historik lästes upp från orosanmälan i barnets närvaro.

Ärendet avslutas.